

gen fra et ganske andet Synspunkt; jeg vil betragte den fra det landøconomiske Standpunkt. Det forekommer mig, at, naar § 5 staaer i Loven, giver den Goddsbestøderen ligesaa megen Fordeel, som den giver Fæsterens Arvinger; thi den er jo gaaet ud fra den Forsudsætning, at Stedet er blevet saameget mere værd, som den Sum, der efter Lovforslaget skal fradrages Kjøbesummen, udgjør. Altsaa, — det er kun den Fæster, der forbedrer sine Jorder, der holder sine Bygninger vedlige, og holder en god Besætning, der kan gjøre sig Haab om, at hans Børn, hvis han ikke selv i sin Levetid opnaaer at blive Selveier, kunne faae en liden Deel af det, som han har anvendt sine Kræfter og sin Slid paa. Det forekommer mig ogsaa, at Billighed maa tale for, at de skulle have det, og det er jo ogsaa ganske i Godseierens Interesse. Selv en Bestemmelsen blev indført for alle Godseierne, troer jeg ikke, at de kunde have Noget derimod; thi det er jo kun under den Betingelse, at Fæstestedet virkelig er saameget mere værd end en vis Sum, at denne $\frac{1}{4}$ skal fradrages Kjøbesummen. Naar Fæsteren ikke forbedrer Gaarden, saa faae Livsarvingerne Ingenting, saa faaer Lehnbestøderen hele Kjøbesummen. Men man veed dog, at ved alle landøconomiske Forbedringer — og navnlig ved raee Jorders Dydyrkning — kommer Fordelen hverken det andet eller tredje, men maaskee først fire til fem Aar efter. Altsaa er det meget betænkeligt for Fæsteren at foretage slike Forbedringer, naar han ikke troer at kunne opnaae nogen Fordeel derved, og naar han troer, at det Hele vil blive til Godseierens Fordeel. Derfor troer jeg, at Billigheden taler for Forslaget, og jeg troer ikke, at nogen Lehnbesidder vil lide Tab ved Paragraphen, som den her foreligger, hvorfor jeg ogsaa skal tillade mig fremdeles at understøtte den og stemme for den.

Nyholm: Det er mig meget behageligt at høre af den ærede sidste Taler, at han har opfattet mine Ord ganske anderledes end den ærede første Landthingsmand for niende Kreds (Dahl). Det har naturligviis paa ingen mulig Maade kunnet være min Mening at sige, at den Mand ikke skulde være rettænkende, som har istude at stemme for Para-

graphen. Jeg veed ikke, hvem der vil stemme for den i dette Thing, og jeg har i det andet Thing seet Mand stemme for den, for hvis Rettænkthed jeg nærer dyb Agtelse. Det har naturligviis kun været i ganske almindelig Forstand, at jeg har meent, at man ikke kunde kaldes rettænkende, naar man selv maa indrømme, — hvilket det rigtignok forekommer mig, at den ærede første Landthingsmand for niende Kreds har indrømmet —, at dette Forslag ikke er bygget paa en sand Retgrundvold, — saaledes være hans Ord —, og saa dog vil stemme for det; naar man først kommer til en klar Anskuelse derom, saa forstaaer jeg ikke, hvorledes man kan stemme for Paragraphen.

Den samme ærede Landthingsmand har atter idag fremhævet, at det var nødvendigt at stemme for Paragraphen, for at faae Loven til at komme ud. Jeg veed virkelig ikke, hvor paa han grunder denne Nødvendighed; jeg kender ikke disse Mytterier, som omsvæve denne Sag, og som skulde lede til at faae den til at gaae igjennem; men, saaledes som det stiller sig for mig, maa jeg virkelig tilstaae, at det er mig klart, at for dem, der ville, at Fæsterne virkelig skal tilkomme noget Saabant, maatte der være ganske andre Grunde til at stemme for den Tilføining til § 1, som vi igaar forfaste (Ja!), end her er; thi der er langt Mere, der taler for at komme de nærværende Fæstere til Hjælp og at gjøre vel imod dem, end at gjøre det imod en Fæsters Livsarvinger efter hans Død. Saaledes stiller Sagen sig for mig. Den samme ærede Taler har med Hensyn til det Forslag, som jeg tillod mig at omtale, og som i sin Tid var stillet af den nuværende ærede Domainedirecteur til Landbocommissionen, misforstaaet mine Ord. Jeg har udtrykkelig sagt, at hans Forslag grundede sig paa at faae Fæstetvungen hævet i Forening med hvad Humaniteten fordrede, at Godseierne burde gjøre derfor. Det har aldrig været min Mening andet, end at jeg vilde have det sidste Argument med; men det første lægger jeg meget betydelig Vægt paa, at nemlig Forslaget grundede sig paa at faae Fæstetvungen hævet. Jeg ønsker tilbøis, at Humaniteten skal vedblive at finde Sted; men det